Integratie van een verpleegkundige in de huisartsenpraktijk: een kwalitatief onderzoek naar de ervaringen van huisartsen en verpleegkundigen

Haio: Van de Walle Celine , U.G.
Promotor: DECAT Peter , U.G.
Praktijkopleider: CONSTANDT Günter , COVEMACKER Adeline , Delescen Marianne , LOOTENS Tom , MASSAER Bart

Context: De eerstelijnszorg in Vlaanderen staat onder toenemende druk door vergrijzing en een stijgende prevalentie van chronische aandoeningen. De integratie van verpleegkundigen in de huisartsenpraktijk wordt beschouwd als een innovatieve benadering die beoogt zowel de kwaliteit van zorg als het welbevinden van huisartsen te verbeteren. Dit onderzoek richt zich op de ervaringen van Vlaamse huisartsen en praktijkverpleegkundigen met als centraal doel om een diepgaand inzicht te verkrijgen in de kansen en uitdagingen met betrekking tot de implementatie van deze transitie.

Onderzoeksvraag: Integratie van een verpleegkundige in de huisartsenpraktijk: een kwalitatief onderzoek naar de ervaringen van huisartsen en verpleegkundigen

Methode: Er werd gebruik gemaakt van een inductieve contentanalyse, uitgevoerd aan de hand van semigestructureerde interviews met zes huisartsen en zes verpleegkundigen, allen werkzaam binnen dezelfde huisartsenpraktijk waarin recent een praktijkverpleegkundige werd geïntegreerd. De dataverzameling vond plaats via audio-opnames van de interviews, gevolgd door gedetailleerde transcripties. Vervolgens werd de analyse uitgevoerd met behulp van NVivo-software en de QUAGOLmethodologie, waarbij literatuuronderzoek diende ter ondersteuning van de data-evaluatie.

Resultaten: Beschrijvende factoren: De rekrutering gebeurde informeel via bestaande relaties of formeel via vacatures. Selectiecriteria waren opleidingsachtergrond, teamdynamiek en flexibiliteit. Het contract varieerde tussen loondienst, detachering en zelfstandigheid, met onduidelijkheid rond verloning. De gefaseerde opstart werd beïnvloed door werkdruk en seizoensgebonden factoren, waarbij het takenpakket geleidelijk uitbreidde van administratieve ondersteuning naar gespecialiseerde verpleegkundige zorg. Contextuele factoren: Artsen streefden naar werkdrukverlaging en zorgkwaliteit, terwijl verpleegkundigen stabiliteit en uitdaging zochten. De VIPopleiding werd als nuttig ervaren, maar miste gerichte training. Protocollen ondersteunden samenwerking, hoewel tijdsgebrek implementatie bemoeilijkte. Een gedeelde visie was cruciaal, maar het ontbreken van een wettelijk kader vormde een uitdaging. Belemmerende factoren: In de beginfase ervoeren verpleegkundigen onzekerheid door een gebrek aan structuur en begeleiding. Functioneringsgesprekken en laagdrempelig overleg hielpen dit verminderen. Taakdelegatie verliep soms moeizaam door het gevoel van eindverantwoordelijkheid van artsen en een gebrek aan wettelijke richtlijnen. Communicatie en samenwerking evolueerden met de tijd, waarbij hiërarchische spanningen een uitdaging vormden. Drivers: praktijkverpleegkundigen droegen bij aan de organisatie van de praktijk door als manager te fungeren. De samenwerking bevorderde kennisdeling en zorgde voor een dynamische werkomgeving

Conclusie: Discussie: De integratie van een praktijkverpleegkundige in de huisartsenpraktijken vraagt om een wettelijk kader dat beter aansluit bij hun taken en verloning. De terughoudendheid van artsen om zorggerelateerde taken te delegeren wordt beïnvloed door hiërarchie en controlebehoefte, terwijl verpleegkundigen aarzelen bij het nemen van initiatief. Interprofessionele training en mentorschap kunnen helpen deze samenwerking te verbeteren. Daarnaast blijkt de

verpleegkundige steeds vaker een coördinerende rol op te nemen binnen de praktijkorganisatie, wat vraagt om gerichte opleiding en ondersteuning. Conclusie: De eerstelijnszorg in Vlaanderen evolueert door demografische en sociale uitdagingen. Praktijkverpleegkundigen verlagen de werkdruk van huisartsen en verhogen de zorgkwaliteit, maar hun integratie wordt bemoeilijkt door een gebrek aan regelgeving en duidelijke rolverdeling. Een gedeelde praktijkvisie en strategische communicatie zijn cruciaal. Om deze uitdagingen aan te pakken, zijn een wettelijk kader, aangepaste financiering en gerichte opleiding noodzakelijk.